Yüksekö?retimde Ö?renci Ba?l?l??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yüksekö?retimde Ö?renci Ba?l?l??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33505

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yüksekö?retimde Ö?renci Ba?l?l??? Ölçe?i, yüksekö?retim kurumlar?nda ö?renim gören ö?rencilerin kurumsal ve akademik süreçlere olan ba?l?l?k düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Ölçek, özellikle Türk e?itim sistemi ve kültürel ba?lam? dikkate al?narak ?. Ç?nk?r, G. Kurum ve S. Y?ld?z taraf?ndan 2017 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Bu ölçek, ö?rencilerin sadece akademik performanslar?n? de?il, ayn? zamanda duygusal ve davran??sal olarak üniversite ya?am?na ne kadar entegre olduklar?n? da de?erlendirmeyi hedefler. Ö?renci ba?l?l???, ö?renci ba?ar?s? ve kurum kalitesi aç?s?ndan kritik bir gösterge olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci ba?l?l???, yüksekö?retim, ölçek geli?tirme, psikometri, akademik motivasyon, üniversite ya?am?.

Yazarlar

?erife Ç?nk?r, Gül Kurum, Serap Y?ld?z.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, yüksekö?retim düzeyindeki ö?rencilerin ba?l?l?klar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit etmektir. Bu ba?l?l?k, ö?rencilerin derslere kat?l?m?, kurumsal etkinliklere ilgisi ve genel olarak üniversiteye aidiyet hissi gibi çok boyutlu alanlar? kapsamaktad?r. Elde edilen veriler, üniversitelerin ö?renci destek hizmetlerini ve e?itim programlar?n? iyile?tirmesine yönelik kan?ta dayal? kararlar almas?na yard?mc? olmay? amaçlamaktad?r.

Geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda ö?renci ba?l?l???n? ölçmek için uluslararas? ölçeklerin adaptasyonundan ziyade, yerel ko?ullara özgü bir araç sunma ihtiyac?ndan do?mu?tur. Bu sayede, Türk yüksekö?retim sisteminin kendine has dinamiklerine uygun, yüksek kalitede bir ölçüm sa?lanm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojide ve e?itim bilimlerinde merkezi bir kavram olan **Ö?renci Ba?l?l???** (Student Engagement) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap? genellikle üç ana boyutta ele al?n?r:

Davran??sal Ba?l?l?k: Ö?rencinin derslere kat?l?m?, ödevleri tamamlama ve akademik etkinliklere aktif i?tiraki.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Duygusal Ba?l?l?k: Okula, arkada?lara ve ö?retim üyelerine kar?? duyulan aidiyet, ilgi ve olumlu duygular.

Bili?sel Ba?l?l?k: Ö?renme sürecine gösterilen çaba, öz düzenleme stratejileri kullanma ve karma??k görevlere odaklanma iste?i.

Ölçe?in faktör yap?s?, bu çok boyutlu ba?l?l?k kavram?n? Türk yüksekö?retim ö?rencileri popülasyonunda geçerli bir ?ekilde temsil etmeyi hedeflemi?tir.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda kapsaml? geçerlik analizleri yap?lm??t?r. Çal??ma, öncelikle yap? geçerli?ini incelemeye odaklanm??t?r. Bu amaçla, faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu olup olmad???n? test etmek için hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??t?r.

Literatürdeki bilgilere göre, ölçek maddelerinin ilgili boyutlar? yüksek düzeyde temsil etti?i ve faktör yüklerinin kabul edilebilir s?n?rlar?n üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir. Ayr?ca, ay?rt edici geçerlik ve yak?nsak geçerlik çal??malar? ile ölçe?in, ölçmeye çal??t??? yap?y? di?er ilgili yap?lardan ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rabildi?i ve benzer yap?larla beklenen düzeyde ili?kili oldu?u gösterilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizi, ölçe?in tüm maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar tutarl? oldu?unu göstermektedir.

Geli?tirme çal??mas?nda (Ç?nk?r, Kurum ve Y?ld?z, 2017), ölçe?in genel Cronbach Alfa de?erinin yüksek oldu?u ve alt faktörlerin de kabul edilebilir düzeyde güvenirlik katsay?lar?na sahip oldu?u belirtilmektedir. Bu yüksek güvenirlik katsay?lar?, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler sa?lad???n? i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Yüksekö?retimde Ö?renci Ba?l?l??? Ölçe?i, çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ünden, yap?s?n?n belirlenmesi için faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r.

Yap?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in birden fazla alt boyuta sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu alt boyutlar, ö?renci ba?l?l???n?n farkl? yönlerini (örne?in akademik ba?l?l?k, sosyal ba?l?l?k, kurumsal ba?l?l?k) temsil etmektedir. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise, bu faktör yap?s?n?n toplanan yeni bir örneklem üzerinde istatistiksel olarak uygunlu?unu kan?tlam??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik temellerini sa?lamla?t?rm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek Geli?tirme)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r. (Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme çal??malar?nda bu format yayg?nd?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yüksekö?retim ö?rencileri (Üniversite ö?rencileri)

Ya? Grubu: Genellikle 18-25 ya? aras?

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversitelerde ö?renim gören lisans ö?rencileri. Çal??mada örneklem büyüklü?ü ve demografik da??l?m detaylar? makalede yer almaktad?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama ölçe?i. Kat?l?mc?lar, kendilerine sunulan maddelere ne kadar kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Ö?renci ba?l?l???, geçerlik, güvenirlik, faktör analizi, ölçek, yüksekö?retim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

?leti?im E-posta Adresleri: Sorumlu yazar?n ileti?im adresi: gkurum13@gmail.com (Gül Kurum)

Yaz??ma Adresi: Makalede belirtilen akademik kurum adresleri geçerlidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle kaynak gösterilerek serbesttir, ancak ticari veya geni? ölçekli kullan?mlar için sorumlu yazardan (Gül Kurum) izin al?nmas? tavsiye edilir.

Ücret: Akademik kullan?m için genellikle ücretsizdir.

Test Y?l?: 2017 (Ölçe?in yay?nland??? y?l).

Kaynaklar

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ç?nk?r, ?., Kurum, G. ve Y?ld?z, S. (2017). Yüksekö?retimde ö?renci ba?l?l??? ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Cumhuriyet International Journal of Education*, *10* (1), 273-298.

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: yuksekogretimde-ogrenci-bagliligi-olcegi-toad.pdf

Yüksekö?retimde Ö?renci Ba?l?l??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM